

► W SKRÓCIE

EUROPA
■ **Boris Johnson, główny zwolennik Brexitu wśród torysów, zarzucił Unii Europejskiej, że zmierza w kierunku superpaństwa.** Podobne plany mieli Hitler i Napoleon i „skończyło się to tragicznie” – powiedział w rozmowie z „Sunday Telegraph”. Komisja wyborcza zaczęła właśnie wysyłać Brytyjczykom informacje o

tym, jak mają się zarejestrować do udziału w referendum na temat pozostania kraju w UE. Odbędzie się 23 czerwca. –d.z.

AFRYKA

■ **Ponad 150 Egipcjan zostało skazanych na karę więzienia od dwóch do pięciu lat za udział w demonstracjach przeciwko**

przekazaniu Arabii Saudyjskiej dwóch wysp na Morzu Czerwonym. Większość usłyszała, że uczestnicząc w nielegalnym proteście, dołączyła do „grupy terrorystycznej”. –j.h.

AMERYKA ŁACIŃSKA

■ **Prezydent Salvadoru Sanchez Ceren powiadził, że jego kraj nie uznaje zmian w Brazylji, gdzie**

odsunięto od władzy Dilme Rousseff, a tymczasowym prezydentem i szefem rządu został jej dotychczasowy zastępca Michel Temer. Wcześniej podobne deklaracje złożyli prezydenci Wenezueli, Boliwii i Ekwadoru, a nawet odwołali ambasadorów z Brasilii. –d.z. –opr. j.h.

Incydent za incydentem

INARA MURNIECE | Przewodnicząca Sejmu Łotwy o rosyjskim zagrożeniu, współpracy partii łotewskich Rosjan z Moskwą i kremlewskiej propagandzie.

► **Czego Łotwa spodziewa się po szczycie NATO, który odbędzie się w lipcu w Warszawie?**

INARA MURNIECE: Od czasu rosyjskiej agresji w Gruzji w 2008 roku i na Ukrainie w 2014 roku wiele się zmieniło. Samoloty rosyjskie latają w naszej okolicy z wyłączonymi transponderami, rosyjskie okręty pojawiają się bardzo blisko naszego wybrzeża. Widzimy incydent za incydentem. NATO powinno się do nowej sytuacji dostosować, bardziej interesować się wschodnią flanką. Dziękuję Polsce za to, co w tej sprawie zrobiła i robi. Podstawa to odstraszanie. Cieszy nas propozycja, by w każdym państwie bałtyckim rotacyjnie stacjonował oddział żołnierzy z innych krajów zachodnich NATO.

► **Mówi się, że w Polsce mają być Amerykanie, na Litwie – między innymi Niemcy. Kto na Łotwie?**

Są dyskusje na ten temat, polityczne i militarne. Polityczne decyzja jeszcze nie została podjęta.

► **Co może być następnym krokiem Rosji, jeżeli NATO nie będzie stanowcze? Obawia się pani, że Łotwa może być następnym celem agresji, po Gruzji i Ukrainie?**

Sytuacja bezpieczeństwa na Łotwie jest najlepsza od utworzenia państwa w 1918 roku. Mamy zachodnich sojuszników, jesteśmy w UE i NATO, nie jesteśmy sami. I pracujemy nad umocnieniem swoich możliwości militarnych, zwiększamy wydatki na obronę, naszym celem jest, by stanowili 2 proc. PKB, obecnie osiągnęliśmy 1,4 proc. PKB.

► **Na Łotwie wybory wygrywa partia rosyjska Zgoda. Jej lider Nil Uszakow jest merem stolicy, Rygi. Ale nikt z nią nie**

chce rządzić, zawsze jest w opozycji. Czy politycy łotewscy, choćby z partii, konserwatywnej, postzegają łotewskich Rosjan jako zagrożenie?

To nieprawda, że jest w opozycji, dlatego że jest rosyjska. Problem polega na tym, że Zgoda ma podpisane partnerskie porozumienie z Jedną Rosją, partią Władimira Putina. A polityka Kremla wobec Łotwy jest wroga. Na dodatek Kreml uprawia na Łotwie silną propagandę poprzez swoje telewizje i inne media. A ich główny przekaz brzmi: Łotwa jest państwem upadłym. Trudno sobie wyobrazić rządzenie razem z partią, która współpracuje z Kremlem.

Jak pokazują badania, integracja mniejszości tak szybko, jak choć nie chceli. Gdy się pyta młodych Rosjan, którzy wykazują sentyment do rosyjskiej symboliki, czy chcieliby mieszkać w Rosji, odpowiadają jednoznacznie: nie, chcemy mieszkać na Łotwie. To państwo demokratyczne. Chcą mieszkać w Unii Europejskiej.

► **Ale są poddawani tej kremlewskiej propagandzie, a ich partia współpracuje z partią Putina.**

W życiu są sprzeczności. Ja też lubię rosyjską muzykę i literaturę, ale nie podoba mi się rosyjska propaganda.

dwóch lat. Uczynił to jeszcze poprzedni rząd. I dotrymamy obietnicy. Niewielka grupa już u nas jest, to rodziny z dziećmi, które wyraziły chęć uczucia się łotewskiego, by łatwiej wejść na rynek pracy. Ale nie słyszałam, by w łotewskim parlamencie ktokolwiek popierał nową propozycję Komisji Europejskiej placenia wielkich sum za nieprzyjmowanych uchodźców. Nie zgadzamy się na stałe kwoty, ciągią relokację.

► **W Polsce wykuwa się nowa idea współpracy regionalnej nazywanej Międzymorzem. Czy Łotwa jest zainteresowana nową polityką regionalną z Polską jako liderem?**

INARA MURNIECE
SZEFOWA ŁOTEWSKIEGO PARLAMENTU

Kreml uprawia u nas silną propagandę poprzez swoje media. Główny przekaz. Łotwa jest państwem upadłym

► **Może łotewscy Rosjanie czują się izolowani, skoro łotysze nie chcą ich dopuścić do rządzenia mimo zwycięstw wyborczych?**

Zgoda to nie jest partia rosyjska, są w niej nie tylko Rosjanie. To nie podzieliły etniczne są w naszym społeczeństwie najważniejsze, lecz czysto ideologiczne. Wśród mniejszości są patrioci łotewscy, na przykład wielu tutejszych Polaków. A Rosjanie są też w innych ugrupowaniach, także tych współzadających, są szanowani postwie z partii Jedność. Rosjanie zajmują ważne stanowiska w administracji państwowej.

► **Chcielibyśmy mieć przewidywalnego sąsiada, wynajdującego podobne wartości.**

► **Czy jest pani pewna lojalności mniejszości rosyjskiej?**

Ludzie są różni. Nie ma pewności wobec nielicznych, żyjących na marginesie. Ale zdecydowana większość jest lojalna wobec Łotwy, chcą mieszkać tu, a nie w Rosji.

► **Łotwa sprawnia wrazenie kraju, który nie sprzeciwia się polityce Brukseli. W przeciwieństwie do państw Grupy Wyszehradzkiej nie protestuje przeciw przyjmowaniu uchodźców.**

Obecaliśmy przyjąć 776 uchodźców w ciągu

IRAN
► **Wygląda na to, że niedawny wrog Zachodu numer jeden w wyborach prezydenckich.**

Mahmud Ahmadineżad, prezydent Iranu w latach 2005-2013, był jednym z najbardziej rozpoznawalnych polityków na świecie. Zapewnił to sobie ostrymi wystąpieniami przeciwko USA czy Izraelowi („każdy, kto go uznał, spłonie w ogniu wściekłości narodów muzulmańskich”). Program atomowy, który Iran prowadził w jego czasach, wpędził kraj w izolację i kryzys gospodarczy. A w niesprzyjających okolicznościach mógł też doprowadzić do wojny.

Na trzy lata ultrakonserwatywny polityk zniknął z pola widzenia. Nagle wrócił. Od kilku tygodni pojawia się publicznie, a na spotkaniu z nim, na dalekiej prowincji, przychodzi setki zwolenników. 59-letni Ahmadineżad podważa na nich porozumienie, które Iran podwołał z umiarkowanego prezydenta Hasana Rouhaniego zawartą w styczniu z Zachodem (znieślenie sankcji w zamian za ograniczenie programu atomowego).

► **Zachód chce mieć monopól na energię jądrową, która jest przecież dobra dla środowiska – mówi na spotkaniach były prezydent. Zachód generalnie jest cyniczny – „hoduje zarzarki w laboratoriach, by potem biednym krajom sprzedać w szczepionki”.**

Skąd ta nagła aktywność Ahmadineżada? Chce wystartować w wyborach – podjęła część ekspertów. On sam jest oszczędny w słowach. – Zobaczymy w przyszłym roku – uciął spekulacje.

► **Nie jest nawet pewne, czy on ma szansę wystartować, czy zostałby dopuszczony do wyborów. Na dołatek, gdy pojawiły się pogłoski o możliwym powrocie Ahmadineżada, część kon-**

serwatystów, teoretycznie bliskich mu, ogłosiła, że nie uzyska niezbędnego poparcia Rady Strażników. Chodzi o korupcję w jego rządzie – mówi „Rz” Mariam Mirza, irańska dziennikarka pracująca w Niemczech. – Ahmadineżad na pewno chce wrócić. Ale to nie, on podejmuje decyzje. Zależy to od najwyższego przywódcy Alego Chameneiego. A on próbuje utrzymać równowagę między konserwatystami a reformatorami, by zachować autorytet. Przed Ahmadineżadem był umiarkowany Chatami, a teraz Rouhani. To są wszystko marionetki – podkreśla w rozmowie z „Rz” Josi Melman, izraelski publicysta, współautor książki o Ahmadineżadzie pt. „Nuklearny sfinks”.

Hasan Rouhani zaraz po wygraniu wyborów w 2013 roku zabrał się do poprawiania wizerunku Islamskiej Republiki na Zachodzie. I doprowadził do porozumienia. W kolejce po miliardy me kontrakty z krajem, który ma wielkie zasoby ropy i gazu, a za czasów Ahmadineżada nie mógł ich nalezyćte wykorzystać, zaraz ustawiły się konkurencyjni Francji, Niemiec, Włoch i USA. Ale korzyści z otwarcia na razie nie odczuwają zwykli Iranczyści.

► **Spółczesność wciąż jednak myśli tak: sankcje zniesione, dla czegoż zatem nie żyć lepiej. Przed Rouhanem wielkie wyzwanie uzdrowienia gospodarki. Jeżeli mu się nie powiedzie, szanse konserwatystów ro-**

sną – dodaje Mariam Mirza. W Izraelu Iran wciąż uznawany jest za główne zagrożenie, większe niż tzw. Państwo Islamskie. Na powrocie do władzy Ahmadineżada państwo żydowskie mogłoby jednak skorzystać. Nikt tak nie pomagał opóźnić zachodniej zrozumień jego

lekków jak właśnie Ahmadineżad. – Mówiło się nawet – przypomnia Josi Melman – że był on największym atutem Izraela. © –Jerzy Haszczyński

awiając on. Każ- Trump ania na y go do ick Trum- centowa nta Ba- aga de- była se- ta prze- przede edzę na nicznej, nie po- i pisana atach z zny mi- u może niekon- ścia do raju. © zgo Jorku

Zamawiając roczną prenumeratę miesięcznika otrzymasz w prezencie książkę „Rozkaz Izaskać!”

59,90 / 12 WYDAŃ

ZAMÓW PRENUMERATĘ ROCZNĄ „URAZAM RZE HISTORIĘ”

Zamówienia i szczegóły oferty: historia.uwazam.pl/prenumerata/

Oferta ważna do wyczerpania zapasów